

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

homines ad sanctos demortuos ablegant, potissimum verò B. Mariæ adscribunt, quod Christo convenit, tanquam uni Mediatori Dei & hominum, 1. Tim. 2. v. 5. per quem Maria quoque salutem consecuta, ex quâ causâ etiam salutare suum appellat, Luc. 1. v. 47.

Eò enim in Papatu res rediit, ut non modò Psalterium Davidis, sed ipsam quoque orationem Dominicam B. Virgini Mariæ applicarint. O abominationem! O idololatriam! Ideò nostrum est cautè ambulare, non quasi insipientes, sed ut sapientes, Eph. 5. v. 15.

Cum Hannibal Dux Carthagenensium, urbem Capuam, quam Romani tenebant, noctu per prodicionem cepisset, Romanam tubam inflari curabat, quam asturè conficijusserat: cumque Romani illi appropinquarent, putantes esse è suis militibus, ab Hannibale sine jactura suorum profligebantur, & cædebantur.

Eodem modo agunt Pseudo-Prophetae, quando orthodoxos seducturi sunt, tuba verbi divini canunt, prætendunt Patres & Concilia, scripta Lutheri & Augustanam Confessionem, sicut Pater eorum ipse fecit, ubi Christum in deserto tentavit, hoc ipso imponunt simplicioribus, ut fidem habentes, extremum animæ periculum incurrant. O Nolite ergo unicuique Spiritui credere, sed probate Spiritus, si ex Deo sint: quoniam multi Pseudo-Prophetae exierunt in mundum, 1. Joh. 4. v. 1.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
I. *Ex Crucis moderatione.* Dicit enim

Christus, quod quamvis persecutio in fine seculi maxima futura sit, tamen electos benignè respectum, & propter illos dies abbreviatum iri. Sunt enim ipsi carissimi, & qui ipsos tangit, pupillam oculi ejus tangit: ideò neminem patietur tentari supra id, quod potest, sed faciet cum tentatione evasionem, ut possint sustinere, 1. Cor. 10. v. 13. Psal. 30. v. 6.

Equidem tempus prælongum quandoque videtur nobis, ut impatientiâ correpti cum Davide lamentemur: Nunquid in æternum projiciet Deus? Psalm. 77. v. 8. 10.

Verùm ubi afflictionem oculis fidei inspexerimus, momentum saltem durat, nec condignæ sunt passionis hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis, Rom. 8. v. 18.

Non enim Deus in Calendario suo annos & dies & horas supputat, ut nos homines; sed mille anni sunt ante oculos ejus, tanquam hesternus dies, quæ præterit, Psal. 90. v. 4. Quando igitur nos in cruce annum, biennium, vel triennium plus minus relinquit, coràm eo momentum tantùm est, & si eam patienter sustinuerimus, affatur nos: Ad punctum in modico dereliquite, & in miserationibus magnis congregabo te, Esa. 54. v. 7. 8. Nulla proportio esse debet inter temporalem afflictionem & æternam gloriam, quâ ornabimur. Vide Apoc. 7. v. 9. 16. 17.

Quæcunque igitur in miseriarum hâc valle obveniunt nobis, æquo animo feramus, certi, si commortui fuerimus, quod & convicturi, si sustinuerimus, quod & cõregnaturi simus, 2. Tim. 2. v. 11. Si tribulatio magna, gloria major erit, si diu durat,

t t t h a c

hæc diutius durabit. Nam lætitia sempiterna super capite nostro erit: Præmia cœlestia tam magna sunt, ut non possint mensurari, tam multa, ut non possint numerari, tam copiosa, ut non possint terminari, tam pretiosa, ut non possint æstimari, dicente Bernhardo. Oculos enim non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus his, qui diligunt eum, 1. Cor. 2. v. 9.

II. *Ex piorum conservatione.* Neque enim per Pseudo Prophetas, neque per imminentes afflictiones & persecutiones superabuntur, aut ad Apostasiam commovebuntur. Sunt enim *τελειωμένοι* præordinati ad vitam æternam, Act. 13. v. 48. & prædestinati secundum præscientiam Dei Patris, 1. Petr. 1. v. 2. quamvis non absolute: sed in respectu ad media, ad quæ electi quoque obstricti sunt, teste Paulo, 2. Thess. 2. v. 13.

Hoc verò certum prorsus est, licet illi præoccupentur in delicto aliquo, & in errorem incidant, quod tamen in eo non perseverent, sed gratia Dei emergant, & ad vitam æternam conserventur. Dona enim Dei sunt *ἀμετάμελλα*, Rom. 11. v. 29.

Quod si verò nosse cupis, an in numero electorum sis, proba te, an fide salvificâ præditus sis, quod inde perspicias, si virtutis desiderio flagres, & ex adverso peccata abomineris: nam omnis, qui natus est ex Deo, peccatum non facit, 1. Joh. 3. v. 9.

Idem inde tibi constabit, si Spiritus carni resistat: Qui enim Christi sunt, crucifixerunt carnem suam, cum desideriis & concupiscentiis, Gal. 5. v. 24.

Idem inde noveris, si ad Decalogum vitam tuam componas: In hoc scimus,

quod cognovimus eum; si mandata ejus observemus, 1. Joh. 2. v. 3.

Certum quoque indicium erit, si dilectio fraterna in corde tuo radices egerit; Nos scimus, quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres, 1. Joh. 3. v. 14.

Nec minus inde id discemus, si orationi fideliter invigilemus, Misit quippè Spiritum sanctum in corda nostra, clamantem, Abba Pater, Gal. 4. v. 6.

Docebit id quoque nos patientia in cruce. Si enim compatimur, & conglorificabimur, Rom. 8. v. 17.

Tandem & inde nobis innotescet, si desiderio patriæ cœlestis flagremus, Spiritus enim & Sponsa dicunt: Veni, Apoc. 22. v. 17.

Nos igitur tantam habentes circumpositam nubem testium, deponentes omne pondus, & tenaciter in hærens peccatum, per patientiam curramus in proposito nobis certamine, adspicientes in Ducem fidei, & consummatorem Jesum, Hebr. 12. v. 1. seqq. & in virtute ejus custodiamur per fidem in salutem, 1. Petr. 1. v. 5. & accipiemus bravium, 1. Cor. 9. v. 24.

III. *Ex plenaria liberatione,* quam consequemur in adventu Christi, hinc ipse ait, in fine Evangelii: Sicut fulgur exit ab Oriente, & fulget usque in Occidentem, ita & adventus erit Filii hominis.

Quamvis igitur hic dies impiis erit dies iræ, Rom. 2. v. 5. dies tenebrarum & caliginis, dies nubis & turbinis, Joel. 2. v. 2. Dies succensa, velut caminus, & erunt omnes contemptores, & omnes facientes impietatem stipula: & inflammabit eos, quæ non derelinquet eis radicem & ramum, Mal.

Mal. 4. v. 1. aliter tamen multò comparatum erit cum piis. Unde rectè Augustinus: Formidandum est hoc iudicium malis propter pœnam, amandum autem bonis propter coronam, Apoc. 2. v. 10.

Jam multæ sunt tribulationes justorum, Psal. 34. v. 20. suntque lampas contempta apud cogitationes divitum, Job. 12. v. 5. quilibet insultaturus ipsis dicit: Pone in terram corpus tuum, & in plateam trans-euntibus Esa. 51. v. ult. Verùm ubi Jesus veniet ad iudicium, momentanea levitas tribulationis *ὁ θεὸς καὶ ὁ ὑπερβαλὼν ἐκεῖ ὑπερβαλὼν* operabitur, 2. Cor. 4. v. 17.

Sicut igitur agricola expectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens, donec accipiat imbrem temporaneum & serotinum: Ita & vos patientes estote & confirmate corda vestra: quoniam adventus Domini appropinquavit, Jac. 5. v. 7. Inter eâ seminate vobis in iustitia, & metite misericordiam: arate vobis arationem: tempus autem requirendi Dominum, donec veniat, qui doceat vos iustitiam, Os. 10. 12. sic exultantes venietis, portantes manipulos vestros, nempe manipulos Angelicæ claritatis, manipulos immortalitatis, & manipulos æternæ beatitudinis, Psal. 126. v. ult.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur regulis, ut sunt

1. *Scripturam ama.* Eò remittit nos Christus, inquit: Qui legit, intelligat. Ubi in specie de Propheta Daniele loquitur, qui de quatuor Monarchiis, Anti-

Christo, aliisque prædixit, quæ ultimis seculis futura sunt.

Hic circumspicere agendum, ne in excessu vel defectu pecces.

Et in excessu quidem peccatur, si vaticinia hæc ad tuum sensum detorqueas, & explices, & pro certo affirmes, cuius in Scripturâ nulla vestigia amplius reperitur. Talia enim non nisi à posteriori demùm intelliguntur, & Spiritus sanctus studiose ea occultavit, sicut Christus post resurrectionem demùm Apostolis aperuit sensum, ut intelligerent Scripturas, Luc. 24. v. 45. Ante autem dicebat, hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora, eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis, Joh. 16. 4.

In defectu verò illi peccant, qui Scripturas vel alto supercilio, ut viles & abjectas contemnunt, ut Angelus Politianus dixit: semel à se Scripturas esse lectas, & quod tempus nunquam pejus collocaverit: vel planè prohibentur, sicut in Papatu laici planè ab eâ arcantur: quin pro regulâ quasi habent. Bonus Biblicus nunquam fit bonus Catholicus (Papista), contra quam Christus mandavit: Scrutamini Scripturas, illæ enim sunt, quæ testimonium perhibent de me, Joh. 5. v. 39. Non itaque à lectione Scripturæ cessent Christiani, sed in lege Domini voluptate afficiantur die ac nocte, Psal. 1. v. 2.

Gellius memorat, quod olim Tatquinius Superbus à Sibylla Cumanâ tres libros trecentis Philippicis emerit, qui & Romæ tanquam Oracula habiti sunt, & lecti quando Deos consuluerunt.

Nihil verò hæc estimandi in comparatione Scripturæ. Omnis enim Scriptura *θεός* & utilis est, ad docendum, ad